

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Karo psichologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Giedrė Ambrulaitienė Kitas (-i):	Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	130 val.	48 val.	82 val.

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suteikti žinių apie pagrindinius psichologinius reiškinius karyboje ir karo psichologijos metodus, bei pagalbos teikimo principus karinių veiksmų metu ir po jų; mokyti suprasti ir moksliškai aiškinti įvairius karo metu vykstančius psichologinius ir socialinius reiškinius bei atskleisti karo psichologijos mokslo taikymo galimybes; mokyti rinkti informaciją, ją kritiškai vertinti ir suprantamai perteikti ją kitiems.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos apie karo psichologijos kaip mokslo ir profesinės veiklos objektą, paskirti, vietą mokslų sistemoje; išmanys pagrindinius karo psichologijos tyrimo metodus bei jų taikymo galimybes; žinos psichologinių reiškinių įvairovę ir jų panašumus ir skirtumus, lyginant taikos ir karo metą.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdine medžiaga, filmų ištraukų rodymas ir aptarimas, diskusijos, užduočių sprendimas (atvejų aprašymų analizė, pavyzdžių galvojimas, teorijų palyginimas, idėjų generavimas ir kritinė analizė); darbas savarankiškai ir seminaruose; studentų parengtų pristatymų aptarimas.	Testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai)
Supras ir remdamiesi svarbiausiomis psichologijos teorijomis bei dėsningumais mokės aiškinti įvairius karo metu vykstančius psichologinius ir socialinius reiškinius bei jų priežastis; supras karo psichologijos mokslo taikymo galimybes sprendžiant teorinius klausimus ir praktines psichikos sveikatos problemas.	Pranešimo ruošimas ir pristatymas pasirinkta tema, diskusija, studentų daromų pranešimų aptarimas, užduočių sprendimas (atvejų aprašymų analizė, pavyzdžių galvojimas, teorijų palyginimas, idėjų generavimas ir kritinė analizė); seminarų metu ir savarankiškai nagrinėjama vaizdinė medžiaga, jos aptarimas ir aiškinimas	Testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai)

Gebės rinkti informaciją karo psichologijos tema, įvertinti informacijos patikimumą, išanalizuoti surinktą informaciją ir, remiantis šia analize, paruošti ir pristatyti pranešimą pasirinkta tema.	Pranešimo ruošimas ir pristatymas (darbas su tekstu, problemos tyrimas ir pristatymas), pateikiamų tezių gynimas, aiškinimas kitiems, argumentavimas.	Pranešimo teksto ir jo pristatymo žodžiu bei raštu įvertinimas
---	---	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Karo psichologijos samprata. Karo psichologijos apibrėžimas. Karo psichologijos vieta mokslų sistemoje ir ryšiai su kitais mokslais. Karo psichologijos šaka kitų psichologijos šakų kontekste. Karo psichologijos tyrimo metodai ir žinių šaltiniai. Tyrimo strategijos: stebėjimas, savistaba, pokalbis, anketos, kario veiklos produktų analizė. Karinio personalo psichologinė atranka, personalo valdymas ir jo klasifikacija. Psichologinio tyrimo ir poveikio etiniai aspektai kariuomenėje.	4						4	8	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 1 – 13 ir 21 - 33 psl.) studijos.
2. Karinio personalo psichologiniai mokymai, pratybos poligonuose. Specifinių įgūdžių formavimas kariuomenėje. Karininkų ir seržantų mokymų programų panašumai ir skirtumai pagal vykdomas funkcijas ir atliekamas užduotis. Karių atrankų į specialiuosius padalinius ypatumai. Karinio personalo psichologinis atsparumas ir jo ugdymas.	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 35 – 50 ir 241 - 258 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra). Videofilmo ištraukų demonstravimas.
3. Karinio personalo priešmisijinis rengimas. Psichologinės paramos teikimo ypatumai: taikos palaikymo operacijos etapuose. Taikos palaikymo operacijų apibrėžimas. Operacijų metu patiriami sunkumai. Individualus karių ir karių šeimų narių pasirengimas taikos palaikymo operacijai. Karių bendradarbiavimas su psichologinės	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros (2 knygos privalomos literatūros sąraše 13 – 23, 36 – 46 ir 58 - 87 psl.) studijos.

paramos specialistais. Karinio personalo psichologinis atsparumas ir jo ugdymas.									Studentų parengto pranešimo pristatymas (dėstytojo nurodytos konkrečios temos ir literatūra).
4.Vadovavimo ir sprendimo priėmimo aspektai karyboje. Vadovavimo stiliai, jų panašumai ir skirtumai. Tikslinio ir detalaus vadovavimo koncepcijos. Individualus ir grupių elgesys karinėse organizacijose. Vadovavimas mūšio metu.	2		2				4	8	Savarankiškos literatūros (5 knygos privalomos literatūros sąraše 28 – 54 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
5. Asimetrinio ir hibridinio karo sampratos, jų sąsajos ir tendencijos. Asimetrinio ir Hibridinio karo psichologiniai aspektai. Modernioji propaganda. Propagandos tipų klasifikacija. Kontrpropagandos demaskavimas.	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros (6 knygos privalomos literatūros sąraše 192-197 psl., 207-213 psl., 216-226 psl., 356 – 367 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
6. Klinikinė psichologija ir mūšio stresas. Karinė medicinos ekspertizė. Psichologinės paramos teikimo ypatumai mūšio metu. Mūšio streso apibrėžimas. Kario reakcijos mūšio lauke. Mūšio streso diagnostiniai kriterijai. Mūšio streso mažinimo būdai. Kario psichologiniai išgyvenimai sunaikinus priešą artimam kontakte.	2		2				4	7	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 215 – 236 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
7. Specialios situacijos karyboje: išgyvenimas, pasipriešinimas ir pabėgimas. Kario paėmimas į nelaisvę. Mirties, kankinimo, skausmo baimės ir kitos psichologinės būsenos esant nelaisvėje. Ženevos konvencija dėl elgesio su karo belaisviais.	4		2				6	9	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 310 – 328 psl. 4 knygos privalomos literatūros sąraše 6 – 21 psl.) studijos. Studentų parengto

									pranešimo pristatymas
8. Karo traumos. Karo traumų apibrėžimas. Karo traumų psichologiniai padariniai. Karo patyrimo pasekmių analizė, potrauminė simptomatika. Suicidai karyboje. Savižudybių prevencija ir intervencija kariuomenėje. Savižudybių specifika karo metu ir po jo. Savižudybių rizikos ir apsaugos faktoriai kariuomenėje.	4		2				6	8	Savarankiškos literatūros (1 knygos privalomos literatūros sąraše 182 – 198 psl. ir 231 – 267 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
9. Karinio personalo priklausomybės. Priklausomybių, azartinių žaidimų ir kitų psichologinių sunkumų ypatumai kariuomenėje. Įvairių psichoterapinių kryptų taikymo galimybės skirtingų valstybių kariuomenėse.	2		2				4	10	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 61-73 psl. ir 163 – 177 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
10. Ateities karo psichologijos kryptys ir perspektyvos. Ateities karų scenarijai bei poveikis kario psichikai.	2						2	8	Savarankiškos literatūros (3 knygos privalomos literatūros sąraše 61-73 psl. ir 163 – 177 psl.) studijos. Studentų parengto pranešimo pristatymas
Iš viso:	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas raštu (jis gali būti atliekamas ir VU Elektroninių studijų ir egzaminavimo centre)	40	Sesijos metu	Įvairaus tipo klausimų testas, sudarytas iš per paskaitas dėstytos medžiagos. Už kiekvieną teisingą atsakymą skiriamas atitinkamas balas. Surinkti balai pervedami į dešimtbalę sistemą, skaičiuojant ir dešimtąsias dalis po kablelio (pvz. 10; 9,5; 9; 8,6 ir pan.).
Pranešimo įvertinimas	30	Viso semestro metu	Studentų parengtų pristatymų vertinimo kriterijai: 1. Susipažinimas su literatūra ir jos supratimas, atsirinkimas tarp patikimų ir nepatikimų informacijos šaltinių; pateikiamų idėjų pagrindimas, argumentavimas (pristatymo turinys; 40 proc. pažymio, nuo 0 iki 10 balų). 2. Pristatymo sklandumas, aiškumas, įdomumas, auditorijos įtraukimas (30 proc. pažymio). 3. Aktyvumas ir dalyvumas klausantis kitų pristatymų (30 proc. pažymio).

Tarpinis testas (atsiskaitymas raštu)	30	Koliokviumas paskutinio seminaro metu	Tarpinis atsiskaitymas: Testas, kurio klausimai sudaryti iš 1) seminaro metu aptartų temų; 2) privalomos literatūros. Skirtingo tipo klausimai, iš kurių surinkti galima nuo 0 iki 10 balų.
--	----	---	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Gailienė D.	2004	Sunkių traumų psichologija: politinių represijų padariniai		Vilnius: Spauda
2. Yves C.; Lapėnaitė D. (red.)	2008	Psichologinės paramos teikimas: visuose tarptautinės operacijos ciklo etapuose		Vilnius: ARX Baltic
3. Kennedy C.H., Zillmer E. Z.	2006	Military psychology. Clinical and Operational Applications.		New York: The Guilford Press
4. Lionginas J. (red.)	1949	1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvencija dėl elgesio su karo belaisviais		Valstybės žinios, 2000-07-29, Nr. 63-1907
5. Lietuvos kariuomenės vadas gen.mjr. A. Pocius	2010	Lietuvos karinė doktrina		D-LK-001
6. G. Mažeikis	2010	Propaganda ir simbolinis mąstymas. Monografija.		Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla
Papildoma literatūra				
1. Le Bon, Gustave	2011	Minios psichologija		Vilnius: Vaga
2. Gal. R., Mangelsdorff A. D.	1991	Handbook of Military psychology		New York: John Wiley and Sons
3. G. Ambrulaitienė	2018	Karininkų suvoktos simuliacinės karinės operacijos rizikos skalės kai kurios psichometrinės charakteristikos. Psichologija. Mokslo darbai.	Nr. 57	Vilnius: VU leidykla
4. Jobes D. A.	2017	CAMS sistema. Savižudybių rizikos valdymas bendradarbiaujant		Vilnius: VU leidykla